

Dnr 44–2010:5383

2011-06-23

Stiftelsen Rudolf Steinerskolan i Göteborg

Tallhöjdsgatan 1

416 74 GÖTEBORG

rudolf@steinerskolan.se

Beslut

efter tillsyn av den fristående waldorfskolan Ru-
dolf Steinerskolan i Göteborg

2011-06-23

1 (12)

Dnr 44–2010:5383

Tillsyn av den fristående waldorfskolan Rudolf Steiner-skolan

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplan och övriga författningar som rör skolväsendet inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Rudolf Steinerskolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen konstaterar att den pedagogiska verksamheten ligger i linje med nationella bestämmelser och Waldorffederationens läro- och kursplaner *En väg till frihet*. I stort sett samtliga lärare är pedagogiskt utbildade och flertalet har omfattande ämnesutbildningar från svenska, och i något fall, utländska universitet och högskolor.

Skolverkets statistik över resultaten på de nationella ämnesproven år 2010 visar att färre elever vid Rudolf Steinerskolan nådde målen i årskurserna 3 och 5 jämfört med urvalet i riket. I årskurs 9 nådde samtliga elever målen i de nationella ämnesproven i svenska, engelska och biologi och flertalet elever i matematik. I gymnasieskolans nationella kursprov nådde alla elever målen i engelska A och B, matematik A och B samt svenska B. Samtliga gymnasieelever nådde grundläggande behörighet för universitets- och högskolestudier 2010.

Enligt lärarna avspeglas waldorfskolans arbetssätt och arbetsformer i resultatbilden. De första läsårens grupporienterade undervisning kan resultera i en lägre måluppfyllelse när det gäller vissa delprov i de nationella ämnesproven. I takt med stigande ålder och mognad blir undervisningen mera individinriktad vilket bidrar till att eleverna uppnår högre resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 9 än i årskurserna 3 och 5, enligt lärarna. Det sätt Rudolf Steinerskolan valt att organisera stödundervisningen gör dock att det finns elever som riskerar att gå miste om sin undervisningstid i modernt språk.

Vid tillfället för tillsynen framkommer att Rudolf Steinerskolan i huvudsak utgör en trygg miljö för lärande, dock uppfyller inte skolans årliga plan mot kränkande behandling författningarnas krav.

Inspektörerna konstaterar att åtgärder vidtagits inom områden som Skolverket påtalade i inspektionsrapporten för Rudolf Steinerskolan 2006. Exempel härpå är skolans förebyggande arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Nedan redovisas de områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas.

Skolinspektionen har i tillsynen av Rudolf Steinerskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

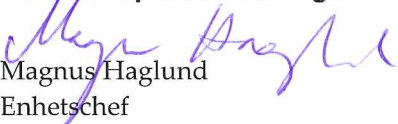
- Alla elever ges, trots vidtagna åtgärder, inte möjligheter att lägst nå målen att uppnå för årskurs 3 i svenska och matematik, och målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. (9 kap. 2 § skollagen jämfört med Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan).
- Skolans kollegium tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder sålunda inte detta underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 2 § skollagen jämfört med Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling).
- Den årliga planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Stödundervisning ges inte i enlighet med bestämmelserna (9 kap. 2 § skollagen samt 1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 25 september 2011.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren/juristen Magnus Jonasson och utredaren Linda Svensson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Undervisningsråd/föredragande

Kopia till

Göteborgs kommun
Göteborgs stad, SDN Örgryte-Härlanda

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för grundskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för gymnasieskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Rudolf Steinerskolan den 24 och 25 maj 2011.

Huvudmannen för Rudolf Steinerskolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning. I Skolinspektionens tillsyn tillämpas gymnasieförordningen (1992:394) och förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet (1996:1206).

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades företrädare för kollegiet, ett urval av lärare och elever samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med stadsdelsnämnden i Örgryte-Härlanda och utbildningsnämnden i Göteborg angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Örgryte-Härlanda stadsdelsnämnd har den 11 april 2011 meddelat att representanter från stadsdelsförvaltningen gjort ett informellt besök vid Rudolf Steinerskolan.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Rudolf Steinerskolan

Rudolf Steinerskolan	Antal elever
Fristående grundskola	180
Fristående gymnasieskola	36

Källa: Rudolf Steinerskolan

Skolöverstyrelsen godkände den 1 juli 1966 verksamhet motsvarande grundskolans årskurser 1–9 (dnr 5000581) och den 1 juli 1983 erhöll Stiftelsen Rudolf Steinerskolan tillstånd att bedriva gymnasieutbildning i årskurserna 10–12 (dnr 5000583). Gymnasieutbildningen hänförs i bidragshänseende till samhällsvetenskapsprogrammet enligt Skolverkets författningssamling 2004:22. Verksamheten vid Rudolf Steinerskolan startade läsåret 1967/68.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Rudolf Steinerskolan i Göteborg med organisationsnummer 857201-9142 som företräds av en styrelse om fem personer, varav tre ledamöter som utses av lärarna i kollegiet och två ledamöter av skolans föräldraförening.

Rudolf Steinerskolan arbetar efter Waldorfskolefederationens målbeskrivning som finns presenterad i *En väg till frihet*, målbeskrivning för waldorfskolor och waldorfskolans läroplan för åldrarna 1-19 år. Waldorfskolefederationen ansluter sig till framställda nationella mål, med vissa tillägg av waldorfskolans särart, såsom Skolans värdegrund och uppgifter samt Mål och riktlinjer är karakteriserade i Lpo 94 och Lpf 94.

Verksamheten vid Rudolf Steinerskolan är förlagd till relativt nybyggda lokaler (skolan stod klar i januari 2000) i stadsdelen Härlanda. Skolan hade vid tillsynsbesöket 206 elever i åldrarna 7–19 år. Flertalet elever kommer från Göteborgs kommun, men skolan har även elever från andra kommuner inom Göteborgsregionen.

Elevprognosen visar att huvudmannen förväntar sig ungefär samma antal elever i grundskolan de närmaste fyra läsåren som innevarande läsår, d v s cirka 20 elever per årskurs. Dock är sökandefrekvensen till gymnasieskolans nya Waldorfprogram oroväckande låg, enligt styrelsens ordförande. De senaste åren har elevantalet sjunkit från tidigare 18 – 20 elever per årskurs till 15 eller färre.

Tillsynsprotokoll för Rudolf Steinerskolans grundskola

Rutan vid varje bedömningsområde fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges, trots vidtagna åtgärder, inte möjligheter att lägst nå målen att uppnå för årskurs 3 i svenska och matematik, och målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen jämfört med Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Eftersom Rudolf Steinerskolan, i egenskap av Waldorfskola, inte sätter några betyg i grundskolan finns det inte någon officiell betygsstatistik att tillgå. Skolverkets statistik över resultaten på de nationella ämnesproven år 2010 visar att något färre av Rudolf Steinerskolans elever nådde målen i årskurserna 3 och 5 jämfört med urvalet i riket. I årskurs 9 nådde samtliga elever målen i svenska, engelska och biologi och flertalet elever i matematik i de nationella ämnesproven.

En närmare analys av provresultaten visar, enligt lärarna, att waldorfskolans arbetssätt och arbetsformer avspeglas i resultatbilden. De första läsårens grupporienterade undervisning kan resultera i en lägre måluppfyllelse när det gäller vissa delprov i de nationella ämnesproven. I takt med stigande ålder och mognad blir undervisningen mera individinriktad vilket bidrar till att eleverna uppnår högre resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 9 än i årskurserna 3 och 5, enligt lärarna.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolans kollegium tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder sålunda inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen jämfört med Lpo 94, Den enskilda skolans utveckling

Motivering:

Enligt företrädare för kollegiet och intervjuade lärare genomför skolan i viss omfattning ett uppföljningsarbete på grupp- och individnivå. I en särskild kvalitetsredovisning för läsåret 2010/11 har skolan ställt samman resultaten och följt upp undervisningen i matematik i årskurserna 1–8. Dock ställs inte resultat av uppföljningar i samtliga ämnen samman på skolnivå.

För varje skola är det viktigt att kontinuerligt utvärdera resultaten för att få en förståelse för varför resultaten ser ut som de gör. För detta måste Rudolf Steinerskolan kontinuerligt och systematiskt skaffa sig en bild av vilka resultat eleverna når, i synnerhet i de tidigare årskurserna, och hur framgångsrika skolans insatser är. Detta i syfte att skaffa en större resultatförståelse att använda som underlag för att kontinuerligt utvärdera och ompröva arbetssätt och arbetsformer samt vidta relevanta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Den årliga planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Vid intervjuer med företrädare för kollegiet, intervjuade lärare, elever och elevhälsopersonal framkommer att Rudolf Steinerskolan bedriver ett arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Detta arbete har dokumenterats i *Lokal likabehandlingsplan för Rudolf Steinerskolan i Göteborg läsåret 2010/11*. Av planen framgår att det grundläggande förebyggande arbetet görs i klassrummen och av kamratstödjar gruppen, dock saknas en aktuell kartläggning av verksamhetens behov vad avser undervisningsmiljön, exempelvis lärares och elevers förhållningssätt i situationer som av elever kan upplevas som särskilt utsatta. Det finns heller inte i någon redogörelse för hur de under föregående år planerade åtgärderna har genomförts.

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Huvudområde: **Enskild elevs rätt**

Bedömningsområde: **Särskilt stöd**

Bedömning:

Stödundervisning ges inte i enlighet med bestämmelserna.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen och 1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor

Motivering:

En elev ska enligt förordningen ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de mål som minst ska ha uppnåtts i slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Vid dokumentstudier och intervjuer med företrädare för kollegiet framkommer att elever, som riskerar att inte nå målen i matematik, får stödundervisning i matematik i stället för undervisning i modernt språk på den tid som avsatts för språkval.

Skolinspektionen bedömer att sättet att organisera stödundervisningen i matematik för dessa elever strider mot bestämmelserna om att utbildningen ska ge kunskaper och färdigheter som till art nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. Elever i behov av stöd i matematik ska erbjudas sådan stödundervisning, dock inte på tid som är avsedd för språkundervisning eftersom detta begränsar dessa elevers möjligheter att studera ett främmande språk.

Tillsynsprotokoll för Rudolf Steinerskolans gymnasieskola

Rutan vid varje bedömningsområde fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Den årliga planen mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Vid intervjuer med företrädare för kollegiet, intervjuade lärare, elever och elevhälso-personal framkommer att Rudolf Steinerskolan bedriver ett arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Detta arbete har dokumenterats i *Lokal likabehandlingsplan för Rudolf Steinerskolan i Göteborg läsåret 2010/11*. Av planen framgår att det grundläggande förebyggande arbetet görs i klassrummen och av kamratstödjargruppen. Dock saknas aktuell kartläggning av verksamhetens behov vad avser undervisningsmiljön, exempelvis lärares och elevers förhållningssätt i situationer som av elever kan upplevas som särskilt utsatta. Det finns heller inte i någon redogörelse för hur de under föregående år planerade åtgärderna har genomförts.

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.